

Дело C-482/21**Резюме на преюдициалното запитване съгласно член 98, параграф 1 от
Процедурния правилник на Съда****Дата на постъпване в Съда:**

5 август 2021 г.

Запитваща юрисдикция:

Fővárosi Törvényszék (Будапешенски градски съд, Унгария)

Дата на акта за преюдициално запитване:

29 юни 2021 г.

Жалбоподател:

Euler Hermes SA Magyarországi Fióktelepe

Ответник:

Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebbviteli Igazgatósága (Дирекция „Жалби“ на Националната данъчна и митническа администрация, Унгария)

Предмет на главното производство

Искане за изменение или отмяна на административното решение, с което се отхвърля искането за намаляване на данъчната основа на данъка върху добавената стойност (наричан по-нататък „ДДС“) във връзка със сделки, стоящи в основата на прехвърлени на застрахователя вземания, които са станали несъбираеми.

Предмет и правни основания на преюдициалното запитване

Възможност за позоваване на намаляването на данъчната основа на ДДС за вземания, които не могат да бъдат събрани от приобретателя на вземането (член 90 от Директива 2006/112).

Член 267ДФЕС

Преюдициален въпрос

Допускат ли принципите на пропорционалност, на данъчна неутралност и на ефективност — като се има предвид по-специално това че държавите членки не могат да събират като ДДС данък, надхвърлящ действително полученото от доставчика на стоката или услугата във връзка със съответната доставка — и освобождаването, предвидено в член 135, параграф 1, буква а) от Директивата за ДДС, по-специално що се отнася до изискването тази дейност да се третира като една-единствена освободена сделка, с оглед на принципите, посочени в точки 35, 37 и 53 от заключението на генералния адвокат по дело С-242/08, *Swiss Re*, както и изискването да се гарантира свободното движение на капитали и услуги във вътрешния пазар — практика на държава членка, по силата на която намаляването на данъчната основа, което трябва да се приложи в случай на окончателно неплащане съгласно член 90, параграф 1 от Директивата за ДДС, не е приложимо за застраховател, който в контекста на търговската си дейност по кредитно застраховане е заплатил обезщетение на осигуреното лице за данъка и за съответния ДДС към момента на настъпването на риска (неплащането от страна на клиента на осигуреното лице), което означава, че по силата на застрахователния договор вземането е прехвърлено на застрахователя, заедно с всички съответни права за неговото изпълнение, при наличието на следните обстоятелства:

- (i) към момента, в който разглежданите вземания са станали несъбираеми, националното законодателство не позволява никакво намаляване на данъчната основа за несъбираемо вземане;
- (ii) след като несъвместимостта на тази забрана с правото на Съюза е установена, националното позитивно право категорично и постоянно изключва възстановяването на ДДС във връзка с несъбираемо вземане на доставчика на първоначалната доставка (застрахованото лице), поради факта че застрахователят му е възстановил размера на този ДДС, и
- (iii) застрахователят може да докаже, че вземането му към длъжника е станало окончателно несъбираемо?

Релевантни разпоредби на правото на Съюза

Директива 2006/112/ЕО на Съвета от 28 ноември 2006 година относно общата система на данъка върху добавената стойност: членове 73, 90 и 135.

Цитирани разпоредби на националното право

Az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (Закон CL от 2017 г. за общото данъчно производство; наричан по-нататък „ЗОДП“): член 196.

Az adózás rendjéről szóló 2007. évi CXXVII. törvény (Закон CXXVII от 2007 г. за данъка върху добавената стойност): членове 5, 55, 56 и 77.

AZ adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLI. törvény (Закон CLI от 2017 г. за правната уредба на данъчната администрация), член 12.

Кратко представяне на фактичката обстановка и главното производство

- 1 Euler Hermes SA Magyarországi Fióktelepe (наричано по-нататък „жалбоподателят“) е застрахователно дружество, което в рамките на своята дейност поема задължението да изплати на застрахованото лице обезщетение за определен кредит в случай на неплащане от страна на клиента на застрахованото лице. Размерът на обезщетението обикновено се определя на 90 % от стойността на неплатеното вземане плюс ДДС. По силата на договора с плащането на обезщетението частта от вземането, съответстваща на застрахователната стойност, както и всички права, които първоначално има застрахованото лице, са прехвърлени на жалбоподателя. Жалбоподателят обаче понася действителната тежест на ДДС, който осигурените лица са прехвърлили безуспешно на своите клиенти.
- 2 Като се основава на определение на Съда от 24 октомври 2019 г., Port Építési Kft. (C-292/19, EU:C:2019:901), на 31 декември 2019 г. жалбоподателят подава до данъчната администрация искане за възстановяване на ДДС, съдържащо се в сумите по застраховката, платени считано от 1 януари 2014 г., начислен върху издадените фактури с дата на изпълнение след 1 декември 2013 г., в общ размер на 225 855 154 форинта и 128 240,44 EUR, ведно със съответните лихви.
- 3 Жалбоподателят мотивира искането си с факта, че в рамките на разглеждания застрахователен продукт той е платил размера на застраховката, в който също е включен ДДС, за вземания, които са станали окончателно несъбираеми. По тази причина той иска последващо намаляване на данъчната основа.
- 4 На 29 януари 2020 г. Nemzeti Adó- és Vámhivatal Észak-budapesti Adó- és Vámigazgatósága (Данъчна и митническа дирекция Будапеща - Север, която е част от Националната данъчна и митническа администрация, Унгария) (първоинстанционна данъчна и митническа администрация) отхвърля това искане. Тя основава решението си на факта, че сделките, довели до несъбираемите вземания, не са били извършени от жалбоподателя.
- 5 Жалбоподателят обжалва първоинстанционното решение, след което Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebbviteli Igazgatósága (Дирекция „Жалби“ към Националната данъчна и митническа администрация, Унгария, наричана по-нататък „ответникът“) на 15 април 2020 г. потвърждава първоинстанционното решение. Тя мотивира решението си с факта, че от

гледна точка на данъчното право не е налице правоприемство между жалбоподателя и застрахованите лица по силата на застрахователните договори. Поради това едно от материалните условия за възстановяване на данъка не е изпълнено.

- 6 Жалбоподателят подава жалба пред запитващата юрисдикция с главно искане за изменение на решението на ответника, а при условията на евентуалност — за отмяна на това решение и да се разпорежи на ответника да образува ново производство.

Основни доводи на страните в главното производство

- 7 Жалбоподателят счита, че данъчната администрация е нарушила правото на Съюза, като му е отказала правото на възстановяване на ДДС, свързан с несъбираемо вземане, произтичащо от сключените между него и осигурените лица договори. В качеството си на правоприемник на последните жалбоподателят имал право да иска възстановяване на ДДС, тъй като по силата на застрахователния договор той става правоприемник на клиентите по гражданското право. Като се има предвид принципът на данъчна неутралност, той имал право на възстановяване на ДДС и по силата на правото на Съюза. Изкуствено отделяне на елементите на застрахователното правоотношение, което води до различно данъчно третиране, противоречало на разпоредбите на правото на Съюза и на практиката на Съда. Размерът на ДДС представлявал реално по-неблагоприятно положение за жалбоподателя, нарушавал конкуренцията и водел също до забранена дискриминация.
- 8 Според ответника при съвместен прочит на правото на Съюза и на националното право данъчнозадълженото лице, чието вземане към длъжника е станало окончателно несъбираемо, има право на намаляване на данъчната основа за несъбираеми вземания. Теоретично това предполага, че лицето, което иска намаляване на данъчната основа, е данъчнозадължено лице, което преди това е имало задължения за деклариране и данъчни задължения във връзка с извършените от него доставки на стоки и услуги, които са породили несъбираемите вземания. В настоящия случай това условие не е изпълнено.
- 9 Според ответника жалбоподателят също не е бил косвено задължен да плати данъка, тъй като можел да определи застрахователната премия в размер, пропорционален на значимостта на поетия риск. В този смисъл намаляването на данъчната основа би могло евентуално да доведе до неоснователно обогатяване на жалбоподателя.

Кратко представяне на мотивите за преюдициалното запитване

- 10 Според запитващата юрисдикция основният въпрос в спора по главното производство е съответствието с правото на Съюза и с общите принципи на правото на Съюза на пропорционалност, данъчна неутралност и ефективност на национална правна уредба и административна практика в областта на данъчното право, които в случай на прехвърляне на несъбираемо вземане не допускат възстановяването на съответстващия на това вземане ДДС нито на лицето, което първоначално извършва облагаемата сделка, нито на приобретателя на вземането.
- 11 В това отношение посочената юрисдикция посочва, от една страна, че по силата на член 196, параграф 3, буква а) от Данъчнопроцесуалния кодекс застрахованото лице няма право на възстановяване на 90 % от размера на ДДС, който е начислило без успех, поради пълното или частично неплащане, тъй като го е прехвърлило на жалбоподателя по силата на застрахователния договор. В същото време ответникът отказва да възстанови данъка на жалбоподателя с мотива, че не е изпълнено материалноправно условие, тоест че последният не е извършил разглежданите сделки и не е поел съответните данъчни задължения.
- 12 Запитващата юрисдикция счита, че спорът в главното производство не може да бъде решен, без Съдът да даде необходимото правно тълкуване в рамките на преюдициално производство, отнасящо се до поставените преди това въпроси.